

Prædiken til 4. søndag efter trinitatis

Luk. 6, 36-42

Gud har ingen fjender

Søndag den 30. januar 1972 skød og dræbte engelske soldater 14 mennesker i alderen 17-41, der demonstrerede for borgerrettigheder i den lille nordirske by *Derry*. Soldaterne var 2 år tidligere blevet sendt til Nordirland for at beskytte det katolske mindretal. Nordirske protestanter og katolikker lå i konflikt og volden lurede under overfladen. I begyndelsen havde soldaterne travlt med at flirte med de unge piger eller dele is ud til børnene og spille fodbold med de lokale unge. Men det billede ændrede søndag den 30. januar – *Bloody Sunday* – da en fredelig demonstration pludselig udviklede sig til en masseakre. Og det fik konflikten mellem protestanter og katolikker til at eksplodere med terror-aktioner og drab på mennesker, der kunne være ens nabo.

38 år senere holdt den britiske premierminister, *David Cameron*, tale i det nordirske *Derry*. Med sig havde han ikke væbnede styrker, men en undskyldning. Langt om længe blev der taget ansvar for de britiske styrkers nedskydning. Et mørkt kapitel i Nordirlands og hele Storbritanniens historie var endelig slut. Vejen til fred var lang –

men det endte altså med, at had og fjendskab ikke fik lov til at sejre.

Bono fra den irske rockgruppe U2, der skrev den udødelige *Sunday Bloody Sunday*, har skrevet om Nordirlands gennembrud til fred: ”Tingene kan hurtigt ændre sig til det værre, mens de tager lang tid om at ændre sig til det bedre. Men det sidste er ikke umuligt. Det kræver flere år med falske forhåbninger, hjertesorger og tragisk nok flere drab. Men de mennesker, der er visionære, og *dem, der løber en risiko*, lad os bare kalde dem heltene, kan bringe os tilbage til det sted, hvor forandring ikke kun er mulig, men uundgåelig”.

Fred kommer ikke af sig selv. Fred mellem mennesker er ikke uden videre noget naturligt og normalt. Fred kræver visionære mennesker, som Bono skriver, og mennesker der løber en risiko. Fred kræver visioner og vovemod. Historien er fuld af eksempler på det. *Ghandi* i Indien, *Martin Luther King* i USA, *Mandela* og *Desmond Tutu* i Sydafrika. Hvor der er ufred og fjendskab, kommer freden ikke bare af sig selv, men kræver visioner og vovemod – eller det, som vi i kirken ville kalde for tro.

”I har hørt, at der er sagt: ’Du skal elske din

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 281. 116. årgang
Juni 2015
ISSN 0901-2214

næste og hade din fjende'. Men jeg siger jer: Elsk jeres fjender og bed for dem, der forfølger jer”.

Når Jesus taler om at *elske* og *hade* er det ikke de store følelser, han er interesseret i. Han appellerer ikke til, at vi lidenskabeligt skal kaste os om halsen på mennesker, vi har svært ved at omgås. Mellem vores tid og den tid, Jesus levede på og talte ind i, er der sket meget med kærlighedsbegrebet. Vi har romantikken mellem os og Biblens tid. Romantikken tolker kærlighed som en spontan og uregerlig følelse. I Biblen er kærlighed mere en pligt eller en alliance. At elske betyder i Biblens univers at leve op til de krav, alliancen sætter mellem ægtepar, mellem forældre og børn, mellem landsmænd osv. Kærlighed har noget med loyalitet at gøre. Med troskab og praktisk omsorg. Det handler ikke så meget om følelser, men om adfærd.

Når Jesus taler om at elske sin næste som sig selv, ligger der ikke en forventning om at vise varme følelser for sit medmenneske. Det er noget meget mere jordnært. Det handler om at vise praktisk omsorg. Tage sig af. Være loyal over for den anden som et menneske, der hører med i det menneskelige fællesskab.

Næstekærlighed kan vi til nød godt leve op til. Tolket i dens jordnære betydning er vores danske samfund inspireret af tanken om næstekærlighed. Men Jesus strammer skruen i dag: ”Elsk jeres fjender og bed for dem, der forfølger jer”. Næste-kærligheden overbydes af kravet om fjendekærlighed.

Kan man det? Er det ikke at gøre vold på sig selv at skulle *vise medmenneskelighed* og

praktisk omsorg for dem, man ikke bryder sig om. Kan man tage sig kærligt af sin fjende – af én, der måske har voldt én ondt, én der har svigtet og såret?

Kun Gud ved, hvad du og jeg er i stand til. Men det er sikkert og vist, at verden har brug for mennesker, der tør bryde den onde cirkel. Gud har brug for mennesker, der tør tro på fred og medmenneskelighed. Det er jo ingen sag at bryde ned. Det går så let som ingenting at sætte tillid overstyr. At skabe en atmosfære af mistro og fjendtlighed. Det kan alle. Men kan vi *kun* det, er fællesskabets dage talte. Vi må også finde kræfter og mod til at genopbygge. Til at række hånden frem.

Jesus peger på Gud, som den, der skal give os kræfterne og modet og inspirationen til at overvinde nid og nag. ”Han lader sin sol stå op over onde og gode og lader det regne over retfærdige og uretfærdige”. Livets Gud er ikke nærig og påholdende med sin kærlighed. Livets Gud fører ikke regnskab med sin kærlighed. Han har den i overflod og lader den flyde over, så den ikke bare bliver mig og mine til del, men minsandten også de andre, dem jeg ikke kan fordrage, mine fjender. ”Han lader sin sol stå op over onde og gode og lader det regne over retfærdige og uretfærdige”.

Vores verden er præget af splittelse og ufred. Verdens splittelse og ufred må vi selv tage ansvaret for. Gud er ikke mest på vores side. Jesus lærer os, at *Gud er ikke på nogets side, for Gud har ingen fjender*. Han fortvivler over vores tab. Han fortvivler over fjendens tab. På begge sider af fronten i Afghanistan, i Israel-Palæstina, Kirgisistan –

på begge side af krigens fronter ser Gud sine døde børn.

Hvordan overvindes fjendskaber? Hvordan brydes voldens spiral? Gennem tro. Det er det korte svar, som fastholder det allervigtigste, uanset om vi befinder os på den storpolitiske scene eller i et ægteskab, der er faldet fra hinanden. Gennem troen på en kærlighed, der er større end vores sårede stolthed.

Når Jesus taler om Gud, og når han lever Guds liv på jorden, åbner han op for en verden, hvor den kærlighed bor. Den kærlighed, der er større – der altid har overskud til at give og tilgive. Han kalder den for Guds rige.

I dag sammenlignes den med *solen*, der står op over onde og gode. Det er et fantastisk billede. Solen er jo en biologisk betingelse for alt liv på jorden. Dens stråler er den skabende energikilde på vores jordklode. Og solen giver uden nogensinde at få noget igen. Solen skaber liv uden at tage noget for det. Den lyser bare, fordi den *må* lyse – det er dens væsen. Den giver af selv for at skabe liv i overflod.

Sådan – siger Jesus – er det med Gud. Han kan ikke lade være. Han lader sin kærlighed stå op over gode og onde og lader den cirkulere hos både retfærdige og uretfærdige (Niels Henrik Gregersens formulering).

Gud er generøs. Og generøsiteten er indbygget i skaberværket. Den er kodet ind i det biologiske liv, som det der driver livet frem. Det er solen et slående billede på.

”Elsk jeres fjender og bed for dem, der forfølger jer for at I må være jeres himmelske fars børn”. Jesus inviterer os ind i det rige,

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

hvor der er en overflod af liv og kærlighed. Ikke for at vi skal slippe for at leve i verden, men for at vi kan få del i den guddommelige generøsitet og leve den ind i verden, ind i vores konkrete liv og konkrete relationer. Under Guds sol bliver det sværere at se, hvem der er fjender, og hvem der er venner, – og det er præcis meningen. For når vi ser en søster eller bror bag fjendens uniform, er det første skridt mod fred taget. Og da er vi selv begyndt at leve som Guds børn – som del af Guds store familie.

Desmond Tutu fra Sydafrika skriver et sted: ”Når vi ser andre som fjenden, risikerer vi at blive det, vi hader”. Jeg er sikker på, at han har ret. Vi risikerer at blive ligeså fir-kantede og intolerante, ligeså skråsikre og skingre i vores påstand om, at der i hvert fald ikke er noget at komme efter hos os. Vi bliver det, vi hader – uden evne til at lytte til den anden og se den anden som et menneske. Men uden evnen til at genkende det menneskelige i andre mister vi vores egen menneskelighed.

Fjendskaber påvirker altså ikke kun den, der hades og forfølges, men også den, der hader og forfølger. Vi mister vores humanitet, vores medmenneskelighed, evnen til at sætte sig i den andens sted, evnen til at give noget af sig selv, evnen til at le og græde over sig selv.

”Elsk jeres fjender”. Det føles mange gange som et umuligt krav. Men det er samtidig livsnødvendigt for os. Vores fælles liv bryder sammen uden generøsitet og storsind og mennesker, der har mod til at tro på forsoning i stedet for had. Det mod rejser sig i mennesker hver dag jorden over. Gud give,

at det også må leve i os. Amen.

Eskild Dickmeiss

Ledøje-Smørum

Salmer:

754, 366, 276, 688, 695 vers 6-7